

Postavenie, rola a úlohy Vojenského spravodajstva

Anotácia: V štúdií autor rozpracováva postavenie, rolu a úlohy Vojenského spravodajstva ako rezortnej spravodajskej služby. V stručnosti uvádza historickú genézu zriadenia Vojenského spravodajstva v štruktúre Ministerstva obrany Slovenskej republiky a najdôležitejšie legislatívne zmeny, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili charakter Vojenského spravodajstva. Ťažiskom štúdie je analýza úloh vyplývajúcich pre vojenskú spravodajskú službu z platnej právnej úpravy vrátane zákonných podmienok poskytovania spravodajskej produkcie zákonným recipientom. Autor analyzuje nielen právnu úpravu *de lege lata* a niektoré s ňou súvisiace aplikačné problémy, ale v kontexte prípravy novej legislatívy poskytuje aj odporúčania *de lege ferenda*. Štúdia je objektivizovaná informáciami získanými v dizertačnom výskume použitím teoretických a empirických vedeckých metód vrátane dotazníka.

Kľúčové slová: Vojenské spravodajstvo, Slovenská informačná služba, spravodajská služba, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Národná rada Slovenskej republiky, kontrola spravodajskej činnosti, odstupovanie spravodajských informácií

Úvod

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) v apríli 2021 zverejnilo na elektronickom systéme tvorby právnych predpisov¹ predbežnú informáciu o pripravovanom návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov. Dôvodmi pre prípravu tohto návrhu zákona majú byť požiadavky vyplývajúce z aplikačnej praxe, ktoré poukazujú na nevyhovujúci právny základ „*na efektívne, flexibilné a včasné použitie síl a prostriedkov Vojenského spravodajstva pri spravodajskom zabezpečení obrany, obranyschopnosti a bezpečnosti Slovenskej republiky*“. Cieľom návrhu zákona má byť nielen vytvorenie posilnenia právneho základu na plnenie zákonom ustanovených úloh v rozsahu vecnej pôsobnosti Vojenského spravodajstva v neustále sa meniacom bezpečnostnom prostredí, ale aj zefektívnenie ofenzívneho pôsobenia Vojenského spravodajstva voči asymetrickým hrozbám,² zaistenie ich včasnej identifikácie, monitorovanie a následné prijímanie adekvátnych a účinných spravodajských opatrení.³

Zákon NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VS“) je základným zákonom ustanovujúcim vecnú pôsobnosť a úlohy vojenskej spravodajskej služby. V súčasnosti platný zákon o VS účinný od 9. augusta 1994 vychádza zo spoločensko-politických a bezpečnostných pomerov, ktoré existovali v čase konštituovania Slovenskej republiky ako suverénneho štátu a bez akejkoľvek dišputy možno konštatovať, že ide už o historicky prekonanú, nevyhovujúcu právnu úpravu, ktorá nezodpovedá aktuálnej bezpečnostnej situácii a potrebám modernej právnej úpravy vojenského spravodajstva ako takého.

---

¹ Je súčasťou informačného systému verejnej správy Slov-Lex, ktorého správcou a prevádzkovateľom je Úrad vlády Slovenskej republiky.

² Podľa kodifikovanej terminológie krízového riadenia sa tým rozumie „*hrozba, na ktorej naplnenie sú potrebné podstatne menšie prostriedky, ako sú potrebné na zabezpečenie účinnej ochrany pred ňou*“ (Terminologický slovník krízového riadenia a zásady jeho používania). Asymetrickú vojnu definujú Steven Metz a Douglas Johnson z U.S. Army War College takto: „*V oblasti vojenstva a bezpečnosti štátu je asymetria konania a uvažovania úmyselne odlišná od protivníka s cieľom maximalizovať vlastné výhody, využiť slabých miest protivníka a získať iniciatívu alebo väčšiu voľnosť konania.*“ (SKELTON, I. *America's Frontier Wars: Lessons for Asymmetric Conflicts*. *Military Review*. July-August 2014, s. 78.).

³ www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/PI/2021/83, www.teraz.sk/slovensko/ministerstvo-obrany-pripravuje-novelu-z/544894-clanok.html.

Poznávanie problematiky postavenia, role, úloh ako aj kontroly VS bolo realizované v rámci dizertačného výskumu.⁴ V priebehu výskumu bolo použitých viacero teoretických a empirických vedeckých metód – metóda štúdia dokumentov a ich obsahová analýza, metódy formálneho logického myslenia (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, analógia, komparácia, zovšeobecňovanie), metóda dotazníka a pri spracovávaní výsledkov aj štatistické metódy. Obsah tejto štúdie približuje čiastkové výsledky realizovaného vedeckého poznávania.

Postavenie a rola VS *de lege lata*

Zákonná úprava platná od roku 1994 definovala VS ako špeciálnu službu, ktorá plní úlohy spravodajského zabezpečenia obrany Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) v pôsobnosti MO SR. Obdobne, ako je tomu v prípade Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“), ani zákon o VS nezveril tejto spravodajskej službe žiadne policajné, ani represívne právomoci ani právne postavenie orgánu činného v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“). VS je od svojho vzniku rezortnou spravodajskou službou podriadenou a rozpočtovo naviazanou na MO SR, a teda na rozdiel od SIS nie je samostatnou rozpočtovou kapitolou. V komparácii so SIS nebolo VS v čase jeho zriadenia v roku 1994 integrované, keďže bolo *de facto* rozdelené na Vojenské obranné spravodajstvo plniace úlohy vojenskej kontrarozviednej služby a Vojenskú spravodajskú službu plniacu úlohy vojenskej výzvednej (rozviednej) služby. K tomuto funkčnému rozdeleniu došlo aj napriek tomu, že samotný zákon o VS anticipoval inštitucionalizáciu VS v podobe integrovanej vojenskej spravodajskej služby vykonávajúcej spravodajskú činnosť na území SR,⁵ ako aj v zahraničí.⁶ Takýto záver možno prijať na základe gramatického, ako aj logického výkladu jednotlivých ustanovení zákona o VS, platných v čase nadobudnutia jeho účinnosti. Jediné ustanovenie, v ktorom zákonodarcia funkčne rozlišoval rozsah pôsobnosti VS, sa týkalo výlučnej personálnej právomoci ministra obrany SR nominovať riaditeľa vojenskej spravodajskej služby a riaditeľa vojenského obranného spravodajstva, ako aj právomoci ich odvolania z týchto funkcií.⁷ Zároveň však zákon neustanovoval, kto stojí na čele VS. Vtedajšia právna úprava ustanovovala iba riadenie VS, za ktoré zodpovedal minister obrany SR.

Okrem tohto legislatívneho nedostatku, funkčné rozdelenie VS bolo zapríčinené pravdepodobne aj historickým vývojom vojenského spravodajstva, v rámci ktorého sa Vojenské obranné spravodajstvo transformovalo z Vojenskej kontrarozviedky a Vojenská spravodajská služba zo Spravodajskej správy Generálneho štábu. Tento historický aspekt bol následne inkorporovaný do Štatútu Vojenského spravodajstva, ktorý schvaľuje vláda SR a ktorý upravuje podrobnosti jeho zamerania a organizácie. Vláda SR v tomto dokumente vymedzila pôsobnosť a rozdelenie kompetencií Vojenského obranného spravodajstva a Vojenskej spravodajskej služby,⁸ a to napriek tomu, že exaktné rozdelenie zamerania a kompetencií v oblasti vnútorného a zahraničného spravodajstva

---

⁴ KULIK, J. *Kontrola činnosti spravodajských služieb – ochrana pred ich zneužitím* [dizertačná práca].

⁵ § 2 ods. 1 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.

⁶ § 2 ods. 2 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z.

⁷ § 3 ods. 1 zákona NR SR č. 198/1994 Z. z.: „Vojenské spravodajstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister, ktorý vymenúva a odvoláva riaditeľov vojenského obranného spravodajstva a vojenskej spravodajskej služby.“

⁸ Štatút VS je utajovanou skutočnosťou podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, preto sa s jeho obsahom nemožno priamo oboznámiť. K tomuto záveru však možno dospieť použitím metódy analýzy obsahu dôvodovej správy k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (parlamentná tlač č. 119) a na ňu nadväzujúcej metódy dedukcie.

už v čase zriadenia VS vyplývalo zo vzájomného vzťahu jednotlivých ustanovení zákona o VS – ust. § 2 ods. 1⁹ ako *lex generalis* a ust. § 2 ods. 2¹⁰ ako *lex specialis*. Uvedený právny a skutkový stav platil až do konca roka 2012. Od 1. 1. 2013 došlo zákonom č. 319/2012 Z. z., ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, k integrácii vojenských spravodajských štruktúr VS. Ako vyplýva zo samotnej dôvodovej správy, vyššie uvedená dualita riadenia a zodpovednosti vzťahov bola jedným z dôvodov prijatia tejto novely.¹¹

Rovnako ako v prípade SIS, aj VS po tejto integrácii predstavuje model spravodajskej služby „4 v 1“ čo v praxi znamená, že okrem kontrarozviednych a výzvedných (rozviednych) úloh, plní VS aj úlohy technického spravodajstva¹² a centrálnej analytiky.

Právneho postavenia VS sa dotkla aj tzv. antiteroristická legislatíva.¹³ Významnou zmenou v doterajšej právnej úprave definujúcej právny status VS je ustanovenie obsahujúce novú legálnu definíciu VS ako spravodajskej služby plniacej úlohy spravodajského zabezpečenia obrany, obranyschopnosti a bezpečnosti SR v pôsobnosti MO SR. Hoci ide o ustanovenie *prima facie* bez priamej väzby na problematiku boja proti terorizmu a extrémizmu, význam legálnych definícií oboch spravodajských služieb, VS ako aj SIS, spočíva v tom, že ide o historicky po prvýkrát striktné a exaktné rozdelenie pôsobnosti v oblasti výkonu národného spravodajstva medzi civilnú spravodajskú službu reprezentovanú SIS a vojenskú spravodajskú službu reprezentovanú VS. V právnej úprave *de lege lata* tak súčasne došlo aj k implementácii rezultátu správy Komisie Rady Európy pre ľudské práva z 3. decembra 1991, podľa ktorého vnútroštátne právo musí exaktne rozlišovať vecnú ako aj osobnú pôsobnosť spravodajskej služby civilného charakteru na jednej strane a spravodajskej služby vojenského charakteru na strane druhej.¹⁴ V zmysle tohto právneho názoru predchodcu Európskeho súdu pre ľudské práva, spravodajské pôsobenie vojenskej spravodajskej služby voči osobám, či už fyzickým alebo právnickým, alebo voči veciam alebo skutočnostiam, bez priamej súvislosti s ohrozením záujmov štátu vojenského charakteru alebo bez existencie priamej súvislosti veci alebo osoby, voči ktorým výkon spravodajskej

---

⁹ Vojenské spravodajstvo v rozsahu svojej pôsobnosti získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie dôležité na zabezpečenie obrany Slovenskej republiky o

- a) činnosti ohrozujúcej ústavné zriadenie, zvrchovanosť, územnú celistvosť a obranyschopnosť Slovenskej republiky,
- b) aktivitách cudzích spravodajských služieb,
- c) terorizme,
- d) skutočnostiach spôsobilých vážne ohroziť alebo poškodiť vojensko-hospodárske záujmy Slovenskej republiky,
- e) ohrození alebo úniku údajov obsahujúcich skutočnosti tvoriace predmet štátneho a služobného tajomstva.

¹⁰ Vojenské spravodajstvo získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie o aktivitách, ktoré vznikajú v zahraničí a smerujú proti suverenite, zvrchovanosti, územnej celistvosti a obranyschopnosti Slovenskej republiky.

¹¹ Dôvodová správa k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (parlamentná tlač č. 119).

¹² S výnimkou získavania obsahu správ prenášaných prostredníctvom elektronických komunikačných sietí vrátane odpočúvania telefónnej komunikácie, ktoré podľa § 2 ods. 4 zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov pre Vojenské spravodajstvo na základe písomnej žiadosti a po predložení písomného súhlasu zákonného sudcu technicky zabezpečuje Policajný zbor.

¹³ Zákon č. 444/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

¹⁴ R. V. and others against the Netherlands, Report of the European Commission of Human Rights 3 december 1991, Interim Resolution DH (2005) 25.

činnosti zo strany vojenskej spravodajskej služby smeruje, s ministerstvom obrany alebo ozbrojenými silami štátu (armádou), je neprípustné.

Rozsah zákonných úloh VS *de lege lata*

VS v čase vzniku malo čisto spravodajský charakter a okrem spravodajskej činnosti v rozsahu svojej pôsobnosti plnilo aj ďalšie úlohy podľa osobitných predpisov a úlohy vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je SR viazaná. Zmena čisto spravodajského charakteru činnosti VS nastala až dňom 1. 4. 2018, kedy nadobudla účinnosť novela zákona o VS¹⁵ rozširujúca dovtedajšie kompetencie VS aj o mandát realizovať primerané bezpečnostné opatrenia. V komparácii s totožným inštitútom SIS sú právne podmienky na výkon tejto činnosti totožné a VS je oprávnené vykonávať tieto opatrenia v rozsahu predmetu vlastného spravodajského záujmu. Nemožno však opomenúť fakt, že výkon spravodajskej činnosti, ako aj bezpečnostnej činnosti v pôsobnosti VS je, na rozdiel od SIS ako mimorezortnej spravodajskej služby, explicitne limitovaný využiteľnosťou získaných informácií na účely zabezpečenia obrany a obranyschopnosti SR.

V komparácii s doterajšou právnou úpravou generálnej pôsobnosti VS možno konštatovať, že tzv. antiteroristická legislatíva rozšírila, v generálnej rovine, pôsobnosť VS aj na úsek spravodajského zabezpečenia obrany, obranyschopnosti a bezpečnosti SR v pôsobnosti MO SR, keďže doposiaľ bol rozsah vecnej pôsobnosti VS úzko naviazaný len na obranu SR. Ponechala však logickú väzbu spravodajských činností vykonávaných VS práve na tie oblasti bezpečnosti, ktoré patria do pôsobnosti MO SR. Na rozdiel od čiastkového doplnenia právnej úpravy úloh SIS o ďalšie úlohy úzko späté s bojom proti terorizmu, právna úprava úloh VS bola antiteroristickou legislatívou koncipovaná nanovo. Úlohou VS je v kontexte dotknutej novely získavať, sústreďovať a vyhodnocovať informácie o

- činnosti ohrozujúcej suverenitu, ústavné zriadenie, územnú celistvosť, obranyschopnosť a zvrchovanosť SR,
- aktivitách cudzích spravodajských služieb,
- terorizme a jeho financovaní alebo podporovaní, kybernetickom terorizme, vlastizrade, sabotáži, záškodníctve,
- politickom a náboženskom extrémizme, extrémizme prejavujúcom sa násilným spôsobom a škodlivej propagande, ak súčasne ohrozuje plnenie úloh ozbrojených síl a o extrémizme profesionálnych vojakov,
- škodlivých sektárskych zoskupeniach, ak ohrozujú plnenie úloh ozbrojených síl a o škodlivých sektárskych zoskupeniach profesionálnych vojakov,
- organizovanej trestnej činnosti a trestnej činnosti proti obrane SR,
- nelegálnom obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu, so zbraňami hromadného ničenia alebo položkami dvojakého použitia,
- aktivitách a ohrozeniach v kybernetickom priestore, ak ohrozujú bezpečnosť štátu,
- nelegálnej medzinárodnej preprave osôb,
- skutočnostiach spôsobilých vážne ohroziť alebo poškodiť vojensko-hospodárske záujmy SR,
- ohrození alebo úniku údajov obsahujúcich utajované skutočnosti.

V komparácii s dovtedajšími úlohami v oblasti získavania spravodajských informácií o činnosti ohrozujúcej ústavné zriadenie, zvrchovanosť, územnú celistvosť a obranyschopnosť SR, o aktivitách cudzích spravodajských služieb, terorizme, skutočnostiach spôsobilých vážne ohroziť alebo poškodiť vojensko-hospodárske záujmy SR a o ohrození alebo úniku údajov obsahujúcich utajované skutočnosti, bolo VS zverené aj získavanie spravodajských informácií o činnosti ohrozujúcej suverenitu SR, o financovaní

---

¹⁵ Čl. II zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

terorizmu alebo jeho podporovaní, o kybernetickom terorizme, vlastizrade, sabotáži a záškodníctve. Medzi ďalšie aktivity spravodajského záujmu vojenskej spravodajskej služby bola tiež zaradená organizovaná trestná činnosť a trestná činnosť proti obrane SR, nelegálne obchodovanie s výrobkami obranného priemyslu, so zbraňami hromadného ničenia a s položkami dvojakého použitia, nelegálna medzinárodná preprava osôb, škodlivá propaganda, ak táto ohrozuje plnenie úloh ozbrojených síl SR. *Per analogiam*, ako v prípade SIS, aj do rozsahu aktivít, ktoré majú tvoriť predmet spravodajského záujmu VS, bol doplnený politický a náboženský extrémizmus, extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom a škodlivé sektárske zoskupenia. Vzhľadom na rezortný charakter VS, je výkon jeho spravodajskej činnosti na úseku boja proti extrémizmu a škodlivým sektárskym zoskupeniam obmedzený vecne aj personálne, keďže tieto protispoločenské aktivity musia byť ohrozovať plnenie úloh ozbrojených síl SR, alebo byť páchané profesionálnymi vojakmi. Rezortný charakter vojenskej spravodajskej služby a už spomenutá reštriktívna využiteľnosť získaných informácií výlučne na účely zabezpečenia obrany a obranyschopnosti SR musia byť dodržané vo vzťahu ku všetkým predmetom spravodajského záujmu, inak nemožno vylúčiť nežiaduce prelínanie realizovanej spravodajskej činnosti VS so spravodajskou činnosťou SIS alebo operatívno-pátracou činnosťou Policajného zboru (ďalej aj „PZ“), ani vznik kompetenčného sporu s rizikom zmarenia alebo sťaženia ďalšej realizácie spravodajskej alebo operatívno-pátracej činnosti.

Okrem už uvedených úloh, VS sa podieľa na zabezpečení ďalších činností vzťahujúcich sa k pôsobnosti MO SR, v rámci ktorých plní úlohy¹⁶

- osobitného pracoviska pre MO SR na úseku ochrany utajovaných skutočností,¹⁷
- rezortného šifrového orgánu MO SR,¹⁸
- národného distribučného centra a vojenskej kuriérskej služby v oblasti prepravy utajovaných skutočností NATO medzi veliteľstvami NATO a SR, členskými štátmi EÚ a SR,
- národného vojenského predstaviteľa pre SIGINT (získavanie informácií odvodených zo signálov v elektromagnetickom spektre).¹⁹

Z týchto úloh je osobitný zreteľ nutné venovať práve významnému mandátu vojenskej spravodajskej služby získavať informácie odvodené zo signálov v elektromagnetickom spektre, ktorý bol do predmetnej novely zákona o VS doplnený pozmeňujúcim návrhom poslanca Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) v rámci druhého čítania vládneho návrhu zákona o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.²⁰ Ako sa uvádza vo veľmi strohej dôvodovej správe k tomuto pozmeňujúcemu návrhu,²¹ dôvodom pre toto doplnenie zákona o VS bolo, že „V súčasnosti platnom a účinnom znení zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov absentuje úprava vzťahujúca sa k problematike plnenia úloh Vojenského spravodajstva v oblasti elektromagnetického spektra, ako aj úprava postavenia Vojenského spravodajstva v tejto oblasti vo vzťahu k subjektom obdobného zamerania.“ Na základe takto doplnenej novely zákona o VS získalo VS mandát získavať, sústreďovať a vyhodnocovať informácie odvodené zo zachytených signálov šírených v elektromagnetickom spektre. Zákon o VS používa opisné slovné spojenie „získavať, sústreďovať a vyhodnocovať informácie o“ ako synonymum pre „spravodajskú činnosť“.

¹⁶ www.vs.mod.sk.

¹⁷ § 9 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z.

¹⁸ § 66 zákona č. 215/2004 Z. z.

¹⁹ § 14b zákona č. 198/1994 Z. z. v znení zákona č. 69/2018 Z. z.

²⁰ Pozmeňujúci návrh poslanca NR SR Milana Panáčka k vládnomu návrhu zákona o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač 763).

²¹ <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=448324>.

Avšak v kontexte tohto inštitútu nemožno slovnému spojeniu „*získavania, sústredovania a vyhodnocovania informácií odvodených*“ priznať rovnaký význam, nakoľko v tomto prípade absentuje predmet spravodajského záujmu, teda exaktné ustanovenie toho, na čo sa tieto informácie majú vzťahovať. Preto je nutné dotknuté ustanovenie vykladať všeobecne, ako abstrahovanie a analýza informácií, predovšetkým technického, prevádzkového a lokalizačného charakteru, ktoré boli zachytené monitorovaním elektromagnetického spektra. Takýto záver možno podporiť aj formálno-systematickým výkladom zákona o VS. Dotknuté ustanovenie je totižto zaradené v druhej hlave zákona medzi ustanoveniami popisujúcimi oprávnenia využiteľné na plnenie zákonných úloh VS, nie úlohy samotné, ktoré sú zaradené v prvej hlave zákona.

Použitie tohto nového inštitútu je podmienené účelom využitia takto získaných informácií, ktorým je „*zabránenie aktivitám a ohrozeniam podľa § 2 ods. 1*“. Aplikujúc sémantický výklad tohto ustanovenia, možno dedukovať záver, že použitie tohto inštitútu je právne dovolené len vtedy, ak informácie získané monitorovaním elektromagnetického spektra sú objektívne spôsobilé zabrániť aktivitám a ohrozeniam, ktoré sú predmetom spravodajskej činnosti VS. Na to, aby mohlo VS použiť monitorovanie elektromagnetického spektra na získanie informácií spôsobilých zabrániť takýmto aktivitám a ohrozeniam patriacim do vecnej pôsobnosti VS, musí najskôr disponovať konkrétnymi informáciami získanými spravodajskou činnosťou, ktoré nasvedčujú existencii takej aktivity alebo ohrozenia. Následne, po evaluácii miery ich rizikovosti pre bezpečnostné záujmy štátu sa musí rozhodnúť o rozsahu a spôsobe použitia tohto inštitútu. Určenie rozsahu a spôsobu použitia tohto inštitútu je nevyhnutné na účely identifikácie informácie, ku ktorej získaniu má tento inštitút smerovať a tiež na posúdenie spôsobilosti takýmto spôsobom získané informácie naplniť zákonom anticipovaný predpoklad ich použitia. Ergo použitiu tohto inštitútu musí predchádzať úvaha, ktorej záver by mal odôvodňovať jeho použitie v rámci, v čase tejto úvahy už vykonávanej, spravodajskej činnosti zameranej na konkrétny predmet spravodajského záujmu. Tento inštitút teda nemôže byť *de lege lata* podnetom na začatie spravodajskej činnosti, ale nástrojom na zabránenie vykonávanou spravodajskou činnosťou už identifikovanej hrozby voči bezpečnostným záujmom štátu. Plošné monitorovanie elektromagnetického spektra vylučuje aj oprávnenie spracúvať len tie informácie o skutočnostiach a osobách, ktoré majú priamu súvislosť s plnením úloh VS.²² Opačný výklad by znamenal nielen prekročenie zákonného mandátu VS, ale aj porušenie ústavne garantovaného práva jednotlivca na súkromie a tiež čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaručujúceho právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obsahom ktorého je aj ochrana pred nedôvodným a neúčelným spracúvaním informácií o jednotlivcovi. Monitorovanie elektromagnetického spektra z týchto dôvodov nemôže *de lege lata* plniť funkciu preventívno-vyhľadávaciu, ale represívno-ochrannú. *Argumentum a contrario*, ak VS nebude disponovať spravodajskými informáciami o konkrétnom predmete spravodajského záujmu, nie je možné dospieť k záveru o dôvodnosti použitia monitorovania elektromagnetického spektra na jeho elimináciu.

Použitie tohto inštitútu je tiež právne limitované konformitou výkonu takejto činnosti s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom dotknutá právna úprava odkazuje na zákon o ochrane pred odpočúvaním. Hoci podľa ustálenej judikatúry poznámka pod čiarou nie je súčasťou normatívneho textu a má len informatívny charakter, považuje sa za významné vodítko pri interpretácii právnej normy. Zákon o VS neobsahuje legálnu definíciu pojmu „*elektromagnetické spektrum*“ ani neodkazuje na iný právny predpis, ktorý by takúto legálnu definíciu obsahoval. Elektromagnetické spektrum je rozsah všetkých možných emitovaných, odrážaných alebo prepúšťaných elektromagnetických žiarení,²³

²² § 17 ods. 1 zákona č. 194/1998 Z. z.

²³ www.wikipedia.org.

ktoré sa podľa frekvencie delia na ionizujúce žiarenie,²⁴ viditeľné svetlo,²⁵ mikrovlnné žiarenie a rádiové vlny.²⁶ Z hľadiska *ratio legis* je v tejto súvislosti podstatná časť elektromagnetického spektra obsahujúca mikrovlnné žiarenie a rádiové vlny, preto pri interpretácii dotknutého ustanovenia je možné postupovať *per analogiam* podľa zákona o elektronických komunikáciách. „Signálom“ podľa tohto zákona sa rozumie výmena alebo prenos informácií, najmä vo forme obrazu, zvuku alebo textu.

Predmetom monitorovania elektromagnetického spektra sú teda informácie emitované, vymieňané alebo prenášané po vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami vrátane družicových sietí, pevných sietí, internetu a mobilných pozemských sietí, a to bez ohľadu na druh týchto informácií (napr. obraz, zvuk). Tieto informácie môžu byť nielen šírené spôsobom, ktorý umožňuje prístup k nim vopred neurčenému okruhu osôb, či už v zašifrovanej podobe alebo v nezašifrovanej podobe, ale môžu byť šírené len v rámci vopred určeného okruhu komunikujúcich osôb. Takýto výklad subsidiárne podporuje aj vecná definícia SIGINT ako spravodajstva derivovaného z elektronických signálov a systémov používaných protivníkom, ako sú komunikačné systémy (napr. odpočúvanie hlasovej komunikácie, zachytávanie správ), radary a zbraňové systémy.²⁷ Z hľadiska aplikačnej praxe bude v záujme zachovania legitimacy a legality používania tohto inštitútu nevyhnutné dbať na to, aby použitie technických alebo akýchkoľvek iných prostriedkov na monitorovanie elektromagnetického spektra neskĺzlo z právneho režimu zákona o VS do právnych režimov podľa iných všeobecne záväzných právnych predpisov, predovšetkým podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním. Osobitný dôraz bude musieť byť kladený na to, aby využitím tohto oprávnenia nedochádzalo k získavaniu obsahu prenášaných informácií, ak sú tieto šírené medzi konkrétnymi komunikujúcimi osobami. *Vice versa* by dochádzalo k zásahu do práva jednotlivca na súkromie, a to bez splnenia striktných podmienok ustanovených zákonom o ochrane pred odpočúvaním. Takéto konania by bolo možné z vyššie uvedených dôvodov považovať za protiústavný zásah do ústavného práva jednotlivca na súkromie.

Keďže na získavanie, sústreďovanie a vyhodnocovanie informácií odvodených zo signálov v elektromagnetickom spektre sa nevzťahuje právna regulácia zákona o ochrane pred odpočúvaním, ani použitie tohto inštitútu nepodlieha kontrole zo strany špeciálneho grémia kontrolujúceho použitie ITP. Kontrola monitorovania elektromagnetického spektra preto ostáva v kompetencii Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrolu činnosti VS, na čo budú musieť členovia tohto výboru reflektovať aj pri príprave a tvorbe ročných plánov činnosti tohto výboru, aby bol zachovaný výkon externej kontroly aj vo vzťahu k tejto činnosti VS.

Predmetné ustanovenie súčasne priznáva VS status „národnej autority k domácom a zahraničným orgánom obdobného zamerania a pôsobnosti“. Ani z dôvodu predmetného ustanovenia, ani zo zákona o VS ako celku však nevyplýva *ratio*, z ktorého by bolo zrejmé vyvodit' nutnosť takého právneho ukotvenia VS. Konkretizácia účelu absentuje aj v príslušnej dôvodovej správe. Keďže SIS nie je vojenskou, ale civilnou spravodajskou službou, nemá obdobné zameranie, ani pôsobnosť ako VS. Logickým vysvetlením je legálne vymedzenie vo vzťahu ku Generálnemu štábu Ozbrojených síl SR (ďalej len „GŠ OS SR“), v rámci ktorého funguje viacero organizačných zložiek zaoberajúcich sa spravodajstvom

²⁴ Do tejto skupiny patrí gama žiarenie, röntgenové žiarenie a extrémne ultrafialové žiarenie (www.wikipedia.org).

²⁵ Do tejto skupiny patria okrem viditeľného svetla (vlnová dĺžka 380 – 780 nm) aj ultrafialové žiarenie (vlnová dĺžka 10 – 400 nm) a infračervené žiarenie (vlnová dĺžka 760 nm – 1 mm) (www.wikipedia.org).

²⁶ Do tejto skupiny patria krátke vlny, stredné vlny a dlhé vlny (www.wikipedia.org).

²⁷ Napr. www.nsa.gov/what-we-do/signals-intelligence, www.cia.gov/news-information/featured-story-archive/2010-featured-story-archive/intelligence-signals-intelligence-1.html.

a elektronickým bojom.²⁸ Inštitút elektronického boja je definovaný ako vojenská akcia zahŕňajúca použitie elektromagnetickej energie na určenie, využitie, zníženie alebo zabránenie nepriateľskému použitiu elektromagnetického spektra. Objektom takýchto vojenských akcií je komunikačné vybavenie nepriateľa (rádiostanice, vysielačky, internet) a jeho riadiaca elektronika výzbroje (najmä senzory riadených striel). Cieľom elektronického boja je o. i. aj detekcia, identifikácia a analýza zdrojov vyžarovaných elektromagnetických signálov vrátane zachytenia a dešifrovania informácií vysielaných nepriateľom.²⁹ Z povahy spravodajstva a elektronického boja vykonávaného v pôsobnosti Ozbrojených síl SR (ďalej len „OS SR“) však vyplýva iný účel monitorovania elektromagnetického spektra než je to v prípade VS. Cieľom výkonu spravodajstva a elektronického boja v pôsobnosti OS SR je priama spravodajská podpora strategických a operačných prvkov riadenia a velenia vrátane spravodajskej podpory vojenských operácií. V komparácii s touto podporou vojensko-operačnej úrovne rozhodovania, je účelom spravodajstva realizovaného v pôsobnosti VS spravodajská podpora politickej úrovne rozhodovania.

Poskytovanie spravodajskej produkcie zákonným recipientom

Obsahové členenie zákona o SIS i zákona o VS je aj po niekoľkých novelizáciách takmer totožné. Z tohto dôvodu je poskytovanie spravodajských informácií z proveniencie VS z hľadiska vnútornej systematiky právneho predpisu zaradené tiež medzi úlohy VS. V prípade obligatórneho poskytnutia spravodajskej informácie trom najvyšším ústavným činiteľom – prezidentovi SR, predsedovi NR SR a predsedovi vlády SR – platí to isté, ako je uvedené vo vzťahu k SIS, s malou odchýlkou v nositeľovi tejto právnej povinnosti, ktorou nie je riaditeľ VS, ale minister obrany. Minister obrany je zároveň tým subjektom, ktorému zákonná úprava priznáva oprávnenie rozhodovať o diseminácii spravodajských informácií zákonnému okruhu adresátov. Aj v prípade tohto právneho režimu musí finálnemu výsledku predchádzať spravodajsko-bezpečnostná úvaha o právne konformnej využiteľnosti odstupovaných spravodajských informácií v pôsobnosti konkrétneho recipienta. Dodržanie zákonom anticipovaného účelu využiteľnosti poskytovanej informácie je *conditio sine qua non*. Distribúcia spravodajských informácií je *de lege lata* dovolená v kontexte podpory plnenia ústavných funkcií prezidenta SR *ad personam* a NR SR a vlády SR ako kolektívnych orgánov, ktorým by mali byť doručované prostredníctvom osôb zodpovedajúcich za riadenie týchto ústavných orgánov – predsedu NR SR a predsedu vlády SR. Ak na základe zrealizovanej úvahy dospeje minister k záveru, že obsah spravodajskej informácie môže prispieť k zamedzeniu protiprávnej činnosti zo strany iného štátneho orgánu, zákonná úprava umožňuje poskytnutie spravodajskej informácie na tento účel aj do sféry takéhoto štátneho orgánu. Zákom predpokladaný účel využitia spravodajskej informácie musí byť zachovaný aj po jej doručení do dispozičnej sféry jej adresáta. Keďže ide o konkrétny výsledok vykonanej spravodajskej činnosti, ktorý je *in generalis* klasifikovaný ako utajovaná skutočnosť podľa všeobecného predpisu o ochrane utajovaných skutočností, takáto informácia by mala byť využitá len v priamej súvislosti s plnením konkrétnej úlohy vyplývajúcej jej adresátovi zo zastávanej ústavnej funkcie, a nie sa stať argumentačným nástrojom vo verejných politických rozprách.³⁰

²⁸ Pozri napr. Ročenka Ministerstva obrany Slovenskej republiky za rok 2017, str. 93 a 98.

²⁹ Napr. <https://www.vocabulary.com/dictionary/electronic%20warfare>, www.era.aero/cs/technology/ew, https://sk.wikipedia.org/wiki/Elektronick%C3%A1_vojna.

³⁰ Bližšie pozri napr. <https://dennikn.sk/1269649/kiskove-informacie-o-mafii-od-sis-fico-mlci-policia-vraj-vysetruje/>, Stanovisko SIS zo dňa 2. 3. 2018 dostupné na <https://www.sis.gov.sk/aktuality/novinky.html>.

Počas viac než 25 ročného uplatňovania zákona o VS došlo k niekoľkým aplikačným problémom. Predmetom odbornej dišputy sa niekoľkokrát stali napríklad ustanovenia regulujúce schvaľovanie spravodajskej produkcie a podmienky jej odstupovania adresátom.

Prvá právna rozprava sa dotýkala zodpovedania otázky o tom, kto má podľa zákona o VS zákonný mandát na formálne schvaľovanie, teda podpisovanie spravodajských informácií vrátane určenia okruhu ich adresátov. V komparácii s určením zákonného mandátu formálne schvaľovať spravodajské informácie v pôsobnosti SIS, je takéto určenie v pôsobnosti VS právne zložitejšie. Pre zodpovedanie tejto otázky je potrebné vziať do úvahy nielen hmotnoprávne, ale aj procesnoprávne aspekty vzťahujúce sa na tento schvaľovací proces.

Z hmotnoprávneho hľadiska je rozhodujúcim primárne zákon o VS a subsidiárne aj všeobecný predpis o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (ďalej len „kompetenčný zákon“).³¹ VS nie je žiadnym zákonom priznané postavenie štátneho orgánu, nesplňa ani náležitosti zákonnej definície či už rozpočtovej organizácie, príspevkovej organizácie alebo štátneho podniku.³² Keďže žiaden z týchto definičných znakov nie je naplnený, je na prijatie záveru o právnom statuse VS dôležité vziať do úvahy právne aprobované možnosti organizačného členenia jednotlivých ministerstiev podľa kompetenčného zákona. Podľa § 5 ods. 1 kompetenčného zákona sa každé ministerstvo člení na sekcie a odbory, prípadne na iné organizačné útvary. Práve pod *terminus technicus* „iný organizačný útvar“ je pri rešpektovaní legálnej definície VS *de lege lata* možné VS subsumovať. VS teda nemá vlastnú právnu subjektivitu, a preto nemôže konať samostatne a nezávisle od MO SR, na čele ktorého je člen vlády SR poverený prezidentom SR – minister obrany SR. Nastolenie otázky o zákonnej konformite delegovania procesu schvaľovania a diseminácie spravodajských informácií z ministra obrany na riaditeľa VS je z tohto dôvodu logické a z hľadiska kontroly činnosti spravodajskej služby plne legitímne.

Prijatiu záveru o právnej nemožnosti riaditeľa VS, ako riaditeľa organizačného útvaru, zastupovať MO SR formou podpisovania spravodajských informácií a ich zasielania do dispozičnej sféry určených adresátov možno dospieť systematickým a jazykovým výkladom zákona o VS. Zákon o VS pri právnej úprave jednotlivých vzťahov v rámci úloh, organizácie, riadení a kontroly totiž na viacerých miestach rozlišuje medzi riaditeľom VS a ministrom obrany SR. Aplikujúc jednu zo zásad logickej interpretácie právneho textu „*Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*“³³ je pri výklade jednotlivých ustanovení nevyhnutné dôsledne rozlišovať nositeľa právnej povinnosti a interpretovanému textu nemožno priznávať význam, ktorý nemá. Tak, ako bolo načrtnuté už vyššie, nositeľom právnej povinnosti poskytovať permanentný spravodajský servis³⁴ alebo *ad hoc* spravodajský servis³⁵ je explicitne minister obrany SR. Na rozdiel od právnej úpravy schvaľovania sledovania osôb a vecí,³⁶ zákon neustanovuje možnosť poveriť touto činnosťou inú osobu, čo má aplikujúc *argumentum ex silentio* za následok právnu nemožnosť poveriť riaditeľa VS formálnym schvaľovaním spravodajských informácií odstupovaných zákonným recipientom. Odlišná interpretácia dotknutých ustanovení by bola *contra legem*. Iná právna situácia však je pri poskytovaní informačných vstupov VS do rozhodovacích procesov orgánov verejnej správy, nakoľko tieto po formálnej stránke nemajú povahu spravodajskej informácie. Navyše, pri plnení týchto úloh nie je táto povinnosť personifikovaná v osobe ministra obrany

³¹ Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

³² § 5 ods. 1 zákona č. 111/1990 Z. z. o štátnom podniku, § 21 ods. 1 a 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³³ *Tam, kde zákon nerozlišuje, nerozlišujeme ani my* (www.oxfordreference.com).

³⁴ § 2 ods. 4 a 5 zákona č. 198/1994 Z. z.

³⁵ § 4 ods. 2 zákona č. 198/1994 Z. z.

³⁶ § 11 ods. 2 zákona č. 198/1994 Z. z.

SR, ale inštitucionalizovaná v entite MO SR alebo priamo vo VS, a preto je na zvážení ministra obrany SR, či výkonom tejto činnosti formou schvaľovania týchto informačných vstupov poverí inú osobu alebo nie, alebo nastaví iný mechanizmus jej realizácie, napr. vybavenie žiadosti formou záznamu na písomnosti.³⁷

Vzhľadom na personifikáciu povinnosti formálneho schvaľovania spravodajských informácií v osobe ministra obrany SR a argumentu „mlčania“ o možnosti poveriť týmito úkonmi riaditeľa VS, je nutné hľadať iné právne možnosti zastupovania ministra obrany v týchto veciach. Do úvahy preto pripadá kompetenčný zákon ako *lex generalis*. Podľa § 4 ods. 1 a 2 kompetenčného zákona, ministerstvo riadi a za jeho činnosť zodpovedá minister, ktorého v čase jeho neprítomnosti zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností štátny tajomník. Dotknuté ustanovenia umožňujú ministrovi poveriť aj v iných prípadoch štátneho tajomníka, aby ho zastupoval v rozsahu jeho práv a povinností. *Argumentum ex dicto* má minister právnu možnosť poveriť štátneho tajomníka plnením jeho práv a povinností vyplývajúcich mu zo zákona o VS, teda aj podpisovaním spravodajských informácií a rozhodovaním o okruhu adresátov, ktorým je konkrétna spravodajská informácia určená. Spochybnenie tohto záveru argumentáciou o tom, že predmetné ustanovenia zákona o VS sú *lex specialis* vo vzťahu k interpretovaným ustanoveniam kompetenčného zákona, a teda majú aplikačnú prednosť, neobstoja, nakoľko zákon o VS nevyklučuje subsidiárne použitie kompetenčného zákona ako *lex generalis*. Aplikačná prednosť sama o sebe ešte nevyklučuje subsidiárne použitie všeobecného predpisu. Dovedené *ad absurdum* by ministra obrany SR nemohol v povinnostiach vyplývajúcich mu zo zákona o VS zastupovať nikto, a to bez ohľadu na to, či by bol objektívne spôsobilý splniť tieto povinnosti alebo nie (napr. z dôvodu pracovnej neschopnosti, zahraničnej služobnej cesty).

Ponechanie kompetencie schvaľovania spravodajských informácií na politickej úrovni vedenia MO SR je významné aj z hľadiska zabezpečenia vnútornej kontroly VS zo strany ministra obrany SR. Dôležitosť ponechania kompetencie schvaľovať spravodajské informácie v pôsobnosti ministra obrany SR ešte viac akcentuje nedávno medializovaný prípad vyvolávajúci verejné pochybnosti o legalite konania VS a jeho príslušníkov. Išlo o kauzu obvinenia politického predstaviteľa vtedajšieho opozičného politického hnutia zo spáchania trestného činu ohrozovania utajovanej skutočnosti, ktoré bolo vznesené na základe oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu podaného riaditeľom VS.³⁸ Predmetné oznámenie obsahovalo informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov (ďalej len „ITP“).³⁹ Politické vedenie MO SR o týchto úkonoch, aspoň formálne, nemuselo mať vedomosť. Zákon o ochrane súkromia pred odpočúvaním vyžaduje, aby žiadosť o použitie ITP predkladal vecne a miestne príslušnému súdu orgán štátny, ktorý zamýšľa použiť ITP na uplatnenie svojej zákonom ustanovenej pôsobnosti.⁴⁰ Predmetné ustanovenie odkazuje na *numerus clausus* vymedzený rozsah subjektov, ktorým zákon zveruje oprávnenie na použitie ITP, medzi ktorými je explicitne uvedené aj VS. Napriek tomu, že zároveň zákonodarcu zaviedol pre všetky tieto subjekty spoločnú legislatívnu skratku, nemožno tým dôvodiť priznanie právnej subjektivity pre VS a vyvedenie zákonného mandátu podpisovať žiadosti o použitie ITP na úrovni riaditeľa VS. Zavedenie legislatívnej skratky nemá žiaden vplyv na právne postavenie VS ako organizačného útvaru MO SR a z tohto dôvodu má zákonný mandát podpisovať takéto písomnosti minister obrany SR. To však nebráni tomu, aby minister obrany SR preniesol túto kompetenciu svojim aktom

³⁷ Bližšie pozri: KULIK, J. 2019. *Spravodajstvo v službách verejnej správy*. In: *Vedecká konferencia doktorandov na Akadémii Policajného zboru v Bratislave, 2. ročník*, str. 186 – 198.

³⁸ Bližšie napr. www.slovensko.hnonline.sk/2050108-policia-zrusila-obvinenie-jaroslava-nada-z-vynasania-tajnych-informaci.

³⁹ § 2 ods. 1 zákona č. 166/2003 Z. z.

⁴⁰ § 4 ods. 4 zákona č. 166/2003 Z. z.

riadenia na štátneho tajomníka MO SR alebo dokonca priamo na riaditeľa VS. Rovnaká argumentácia sa vzťahuje aj na podpisovanie oznámení o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu. V tomto kontexte je však nutné zdôrazniť skutočnosť, že delegovanie oboch týchto kompetencií z úrovne ministra obrany SR na úroveň riaditeľa VS predovšetkým oslabuje pozíciu ministra ako nadriadeného v hierarchickom vzťahu k riaditeľovi VS a výkon vnútornej kontroly činnosti VS zo strany MO SR. Zároveň môže byť jeden z predpokladov na vznik stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami a vytvorenie prekážok na vykonávanie štátnej služby nestranne.

Druhá právna rozprava sa týkala otázky právnej možnosti odstupovania spravodajských informácií z proveniencie VS do dispozície OS SR a Vojenskej polície (ďalej len „VP“) na účely plnenia im zverených úloh. Na posúdenie tejto otázky je potrebné dospieť k rezultátu o tom, či disemináciou spravodajských informácií do dispozičnej sféry OS SR a VP dôjde k naplneniu zákonom predpokladanému účelu ich poskytnutia. Vojenskú políciu definuje zákon NR SR č. 124/1992 Z. z. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VP“) ako policajnú službu, ktorá v rozsahu vymedzenom týmto zákonom plní úlohy policajnej ochrany MO SR, OS SR, vojenských vysokých škôl, vojenských orgánov odborného dozoru vo vojenskom letectve, rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených MO SR, vojenských objektov a priestorov, vojenských obvodov, vojenského materiálu, ako aj majetku štátu v správe alebo v užívaní rozpočtovej organizácie, príspevkovej organizácie alebo štátneho podniku, ktorých zriaďovateľom alebo zakladateľom je MO SR, v priestoroch a na miestach, kde prebiehajú vojenské operácie alebo vojenské akcie.⁴¹ Zodpovednosť za organizáciu VP zveruje zákon o VP ministrovi obrany SR, ktorý v rámci tejto kompetencie určuje organizačnú štruktúru a početné stavy, schvaľuje štatút VP. Minister má tiež menovaciu právomoc vo vzťahu k riaditeľovi VP, ktorý je voči ministrovi v pozícii priamej subordinácie. Z hľadiska právneho postavenia ide o „iný organizačný útvar“ MO SR v zmysle kompetenčného zákona, obdobne, ako je tomu v prípade VS. Do rozsahu zákonných úloh VP patrí o. i.

- odhaľovanie trestných činov a zisťovanie ich páchatel'ov,
- vykonávanie opatrení na predchádzanie trestnej činnosti,
- vedenie konania o trestných činoch,
- pátranie po osobách v rozsahu osobnej pôsobnosti vymedzenej zákonom o VP, po veciach a po vojenskom materiáli, aj po ostatnom majetku štátu v správe alebo užívaní MO SR,
- podieľanie sa na ochrane utajovaných skutočností,
- zaisťovanie osobnej bezpečnosti ministra obrany SR a osôb určených ministrom obrany SR,
- podieľanie sa na ochrane lietadiel vo vojenských službách a ich letov, úlohy vyplývajúce pre OS SR z osobitného predpisu, ak tak určí minister; týmito úlohami môže byť o. i. boj proti terorizmu a ochrana a obrana objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov v pôsobnosti MO SR a obrana ostatných objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov.

Po vykonaní obsahovej komparácie úloh VP s úlohami VS možno identifikovať zhodu v niektorých predmetoch, na ktoré je zameraná činnosť VP a VS, čo vytvára dostatočný právny základ na to, aby boli spravodajské informácie získané spravodajskou činnosťou VS využité na zákonom aprobovaný účel aj v pôsobnosti VP. Dovedené *ad absurdum* by právna nemožnosť takéhoto spôsobu využitia spravodajských informácií, osobitne v prípade spravodajských informácií obsahujúcich poznatky o trestnej činnosti príslušníkov OS SR, *de facto* znamenala negáciu právneho postavenia VP ako OČTK⁴² a spôsobila tiež zmarenie

⁴¹ § 1 zákona NR SR č. 124/1992 Z. z. o Vojenskej polícii.

⁴² § 10 ods. 1 a 8 písm. e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok.

splnenia zákonom uloženéj úlohy, čo by mohlo *in extremis* naplniť niektorú skutkovú podstatu trestného činu.⁴³ K uvedenému právnomu názoru možno dospieť logickým výkladom dotknutých ustanovení aplikujúc interpretačné pravidlo *argumentum a maiori ad minus*. Ak je minister obrany oprávnený odstúpiť spravodajskú informáciu mimorezortnému OČTK, tým skôr je oprávnený odstúpiť ju OČTK patriacemu do pôsobnosti ním riadeného rezortu. Uvedené platí *per se* v prípade spravodajských informácií obsahujúcich skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu patriaceho do vyšetrovacej právomoci VP.

Rovnaká argumentácia sa vzťahuje aj na odstupovanie spravodajskej produkcie VS do sféry dispozície GŠ OS SR na účely spravodajskej podpory velenia OS SR⁴⁴ ako rozhodujúceho výkonného prvku systému obrany štátu. Na čele GŠ OS SR, ktorý zabezpečuje velenie OS SR po stránke odbornej, organizačnej a technickej, je náčelník GŠ OS SR vymenúvaný a odvolávaný prezidentom SR na návrh vlády SR. Rovnako, ako je tomu v prípade riaditeľa VP, je aj náčelník GŠ OS SR priamo podriadený ministrovi obrany SR, ktorému zodpovedá za výkon svojej funkcie.⁴⁵ Osobitný význam majú spravodajské informácie zabezpečujúce spravodajskú podporu velenia pri plnení úloh OS SR na úseku boja proti terorizmu, ochrany a obrany objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov v pôsobnosti MO SR a obrany ostatných objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov, ako aj poskytovania súčinnosti pri plnení úloh MO SR a VS v oblasti zabezpečovania obrany štátu v kybernetickom priestore a kybernetickej bezpečnosti.

Uvedené skutočnosti subsidiárne validujú záver o nevyhnutnosti ponechania právomoci schvaľovať spravodajské informácie na úrovni politického vedenia MO SR. Prístup ministra obrany SR k informáciám získaným spravodajskou činnosťou je nevyhnutný nielen z dôvodu sústredenia dostatočného množstva informácií potrebných na zabránenie protiprávnej činnosti v pôsobnosti MO SR. Dostatok relevantných spravodajských informácií je pre ministra obrany SR dôležitý aj pre iniciovanie kontroly naprieč celou organizačnou štruktúrou MO SR, rovnako, ako aj pre skordinovanie činnosti jednotlivých organizačných útvarov MO SR a prijatie kvalifikovaných riadiacich a organizačných rozhodnutí zameraných na predchádzanie vzniku stretu záujmov, kolíznych situácií, nežiaducemu zasahovaniu jedného organizačného útvaru do činnosti iného alebo sťaženiu či dokonca zmareniu nimi vykonávaných činností. Použitím *argumentum ad absurdum* možno dospieť k záveru, že samotný minister by mohol spravodajské informácie využiť iba tak, že ich odstúpi inému štátnemu orgánu na zamedzenie protiprávnej činnosti, avšak sám ich na zamedzenie páchanej činnosti nevyužije, hoci disponuje dostatočným penzom riadiacich a kontrolných nástrojov na to, aby takejto činnosti, k páchaniu ktorej dochádza v ním riadenom štátnom orgáne, uplatnením svojich rozhodovacích právomocí zamedzil. Nastavenie interného toku takýchto informácií v pôsobnosti MO SR je súčasťou riadiacej a rozhodovacej právomoci ministra obrany SR.

Centrum pre kybernetickú obranu SR

Za účelom zabezpečenia kybernetického priestoru v pôsobnosti MO SR a plnenia úloh na úseku kybernetickej bezpečnosti v pôsobnosti VS došlo k zriadeniu Centra pre kybernetickú obranu SR ako osobitnej organizačnej zložky VS. Toto centrum bolo zriadené dňom 1. 4. 2018 novelou zákona o VS.⁴⁶ Zákonná úprava zveruje centru úlohu

⁴³ Napr. zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona alebo marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 Trestného zákona.

⁴⁴ Velenie ozbrojeným silám je proces, v ktorom veliteľ vydáva v rozsahu svojej pôsobnosti vojenské rozkazy na zabezpečenie plnenia úloh ozbrojených síl (§ 7 ods. 1 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky).

⁴⁵ § 7 ods. 4 a 5 zákona č. 321/2002 Z. z.

⁴⁶ Čl. II zákona č. 69/2018 Z. z.

získavať, sústreďovať a vyhodnocovať informácie dôležité na zabezpečenie kybernetickej obrany. V právnom poriadku SR neexistuje legálna definícia pojmu „kybernetická obrana“. V zákone o obrane Slovenskej republiky⁴⁷ sa *in generalis* ustanovujú len nástroje právne dovolené na zabezpečenie obrany štátu v kybernetickom priestore, a to vo forme bližšie nešpecifikovaných opatrení zameraných na riešenie závažných kybernetických bezpečnostných incidentov, ďalších dôležitých objektov a prvkov kritickej infraštruktúry a obrany objektov osobitnej dôležitosti pred kybernetickým napadnutím.⁴⁸ Aplikovaním analógie *iuris* na legálnu definíciu „obrana štátu“⁴⁹ a rešpektujúc legálnu definíciu pojmu „kybernetický priestor“,⁵⁰ je možné kybernetickú obranu na účely tohto článku definovať ako súhrn opatrení v kybernetickom priestore na zamedzenie a zabránenie kybernetickým útokom s cieľom zachovávať mier, brániť a zabezpečovať zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc SR a plniť záväzky týkajúce sa kybernetického priestoru vyplývajúce z medzinárodných zmlúv vojenskej povahy, ktorými je SR viazaná.

Medzi ďalšie kompetencie dotknutá novela zákona o VS ustanovila oprávnenie informovať dotknuté subjekty a navrhovať vhodné opatrenia, pričom na tieto účely je VS oprávnené požadovať od vlastníka alebo prevádzkovateľa objektov osobitnej dôležitosti, ďalších dôležitých objektov a prvkov kritickej infraštruktúry súčinnosť a informácie v rozsahu potrebnom na zabezpečenie kybernetickej obrany SR.

S prihliadnutím na skutočnosť, že na rozdiel od Národného bezpečnostného analytického centra nie je toto centrum medzirezortným pracoviskom, ale je organizačnou zložkou VS, možno jeho zriadenie ako aj ukotvenie v štruktúrach VS *ex lege* vnímať ako pomerne silný zásah zákonodarnej moci do výkonu exekutívnej moci, a to na úrovni vlády SR, ako aj na úrovni MO SR. Pochybnosti o právnej konformite tohto postupu zákonodarného zboru vyvoláva stále platné ustanovenie priznávajúce vláde SR oprávnenie schváliť na návrh ministra obrany SR Štatút VS, ktorý upravuje podrobnosti zamerania a organizáciu VS. Vzhľadom na skutočnosť, že VS je súčasťou organizačnej štruktúry MO SR, jeho vnútorné organizačné členenie ako jednej z organizačných zložiek MO SR výrazne obmedzuje rozhodovacie právomoci ministra. Dovedené *ad absurdum*, minister obrany SR nie je oprávnený ani len zmeniť názov jednej z organizačných zložiek ministerstva, ktoré riadi a za ktorého činnosť nesie zodpovednosť, bez aktívnej súčinnosti zákonodarnej moci vo forme ústavnoprávneho prerokovania zmeny zákona.

Empirický výskum

Podozrenia zo zneužívania prostriedkov inak slúžiacich na utajený zber informácií v rámci výkonu spravodajsko-operatívnej činnosti vrátane verejných pochybností o legalite konania VS a jeho príslušníkov pri nakladaní s finančnými prostriedkami či hnutelným a nehnuteľným majetkom štátu v jeho správe,⁵¹ boli jedným z podnetov na realizáciu

⁴⁷ § 2 ods. 2 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

⁴⁸ *De lege ferenda* by bolo vhodnejšie použiť pojem „kybernetický útok“, ktorý je kodifikovaný v Terminologickom slovníku krízového riadenia a zásady jeho používania ako „útok vedený kybernetickými prostriedkami“.

⁴⁹ Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 319/2002 Z. z., obranou štátu je súhrn opatrení, ktorými Slovenská republika zachováva mier, bráni a zabezpečuje svoju zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc pred napadnutím a opatrení vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších medzinárodných zmlúv vojenskej povahy, ktorými je Slovenská republika viazaná.

⁵⁰ Podľa § 3 písm. c) zákona č. 69/2018 Z. z. sa kybernetickým priestorom rozumie globálny dynamický otvorený systém sietí a informačných systémov, ktorý tvoria aktívované prvky kybernetického priestoru, osoby vykonávajúce aktivity v tomto systéme a vzťahy a interakcie medzi nimi. Rovnakú definíciu ponúka aj Terminologický slovník krízového riadenia a zásady jeho používania.

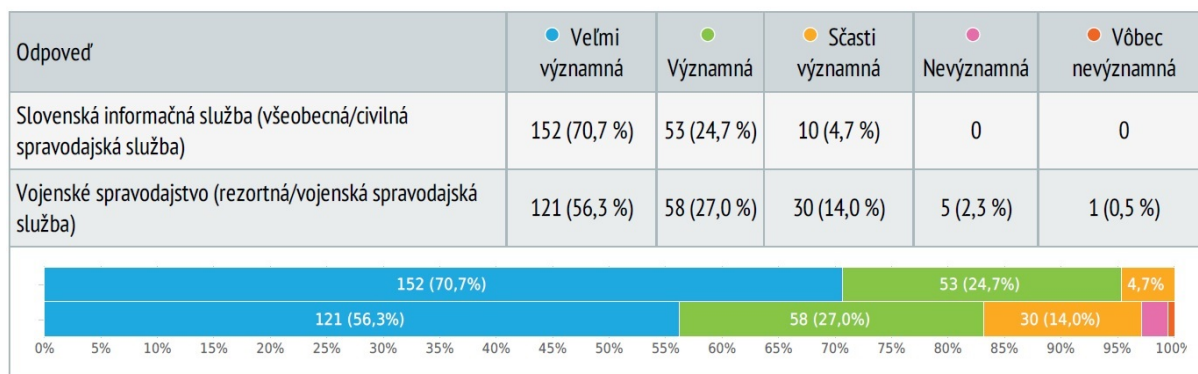
⁵¹ Pozri napr. <https://www.24hod.sk/vladimir-suchodolinsky-opisal-dokument-o-tunelovani-vss-cl230503.html>, <https://dennikn.sk/260315/zomrel-vladimir-suchodolinsky-ktory-ukazal-na-tunelovanie-vojenskyh-tajnych/>

predmetného vedeckého poznávania. Jednou z čiastkových úloh výskumu bolo o. i. zistiť úroveň spoločenskej akceptácie VS, k splneniu ktorej došlo použitím metódy dotazníka. Dotazníkové šetrenie bolo realizované od polovice januára do konca apríla 2020. Výskumný súbor tvorilo 215 respondentov, ktorí mali zodpovedať aj otázku „Ako významné sú spravodajské služby pre zachovanie bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky?“.

Tabuľka 1 Vyhodnotenie odpovedí na otázku

Ako významné sú spravodajské služby pre zachovanie bezpečnosti a obrany Slovenskej republiky?

Matica výberu z možností, zodpovedané 215x, nezodpovedané 0x

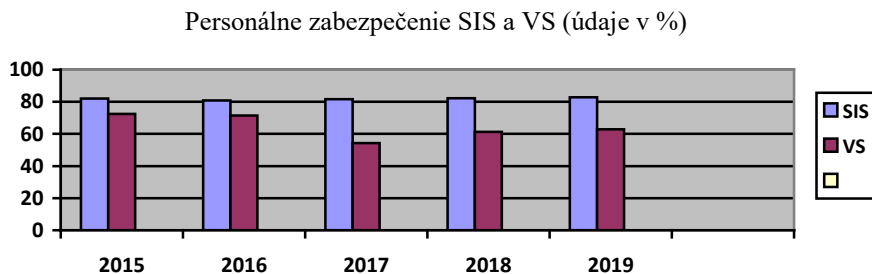

Zdroj: vlastné spracovanie autora

Iba v šiestich prípadoch sa respondenti vyjadrili, že spravodajská služba nie je významná, pričom vo všetkých prípadoch sa takéto stanovisko týkalo práve vojenskej spravodajskej služby. O významnosti civilnej spravodajskej služby nepochyboval žiaden z respondentov. Na základe odpovedí možno konštatovať, že respondenti akceptujú spravodajské služby, či už civilného alebo vojenského charakteru, ako súčasť bezpečnostného systému štátu a uvedomujú si ich dôležitosť pre zaisťovanie bezpečnosti a obrany SR.

Počas výskumu bola realizovaná aj komparácia finančného a personálneho zabezpečenia VS a SIS. Východiskovými dokumentmi boli neutajované verzie výročných správ o činnosti za jednotlivé kalendárne roky, ktoré spravodajské služby zverejňujú na svojich webových sídlach.

Graf 1 Porovnanie personálneho zabezpečenia SIS a VS v rokoch 2015 – 2019

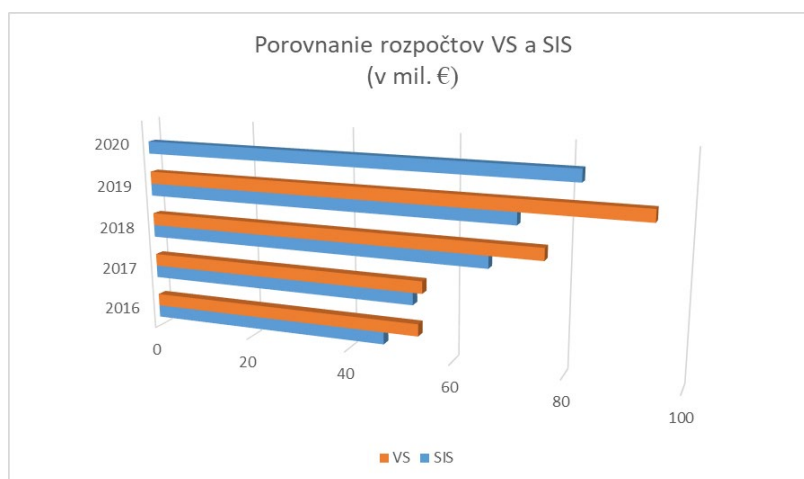
Zdroj: vlastné spracovanie autora

Zo zverejnených údajov vyplýva, že v hodnotenom období bolo personálne obsadenie stabilnejšie v civilnej spravodajskej službe. Najvyšší, viac než 17 %, medziročný pokles v naplnenosti celkových početných stavov bol zaznamenaný u VS, a to medzi rokmi 2016

a 2017, kedy došlo k poklesu zo 71,4 % až na 54,3 %. Tento výrazný pokles má zrejme dopad aj na aktuálny rozdiel v celkovej obsadenosti početných stavov. Rozdiel v obsadenosti približne o 10 % v prospech civilnej spravodajskej služby v rokoch 2015 - 2016 sa v rokoch 2018 - 2019 zvýšil o ďalších 10 %, na približne 20 % rozdiel.

Napriek tomu, že celkové početné stavy SIS, ako aj VS sú utajovanou skutočnosťou, je nesporné, že v prípade civilnej spravodajskej služby by mali byť, zrejme až niekoľkonásobne vyššie, než je tomu v prípade rezortnej spravodajskej služby. Avšak tomuto rozdielu a nižšej percentuálnej obsadenosti nezodpovedá finančné zabezpečenie činnosti týchto služieb.

Graf 2 Porovnanie rozpočtov SIS a VS⁵²

Zdroj: vlastné spracovanie autora

Keďže VS na rozdiel od SIS nezverejnilo rozpis výdavkov na bežné výdavky a kapitálové výdavky aspoň v agregovanej podobe, nemožno konštatovať, či sa táto disproporcija dotýka rozpočtových prostriedkov vyčlenených iba na bežné alebo kapitálové výdavky, príp. oba druhy výdavkov. Paradoxom je, že VS ako rezortná spravodajská služba malo v komparácii so SIS za minimálne uplynulé štyri rozpočtové roky (2016 – 2019) pridelených o 41,07 mil. eur viac rozpočtových prostriedkov. Ide o sumu porovnateľnú s celkovým ročným rozpočtom SIS v roku 2016 (47,01 mil. eur). Najmarkantnejší rozdiel v hodnotenom období bol 22,9 mil. eur v roku 2019, a to práve v prospech Vojenskej spravodajskej služby. Z tejto perspektívy je pre VS výhodou, že nie je samostatnou rozpočtovou kapitolou ako SIS, ale je rozpočtovo napojené na MO SR, ktoré tak môže disponibilné rozpočtové prostriedky alokovať v priebehu celého rozpočtového roka pre potreby VS.

Pre komplexnosť posúdenia rozpočtového zabezpečenia spravodajských služieb možno dodať, že SIS má aj niekoľkonásobne vyšší záväzný ukazovateľ príjmov, ktoré musí odviesť do štátneho rozpočtu. Napr. v rozpočtovom roku 2018 to bolo viac než 2,5 násobne viac (SIS – 130 000 eur, VS – 49 000 eur).

Vzhľadom na neexistenciu verejne dostupných informácií, nemožno objektivizovať vyššiu úroveň financovania v pomere s menším rozsahom vecnej a personálnej pôsobnosti VS v porovnaní so SIS.

Problematika financovania spravodajských služieb bola súčasťou realizovaného dotazníkového šetrenia. Respondenti mali odpovedať na otázku „Súhlasíte s vyjadrením,

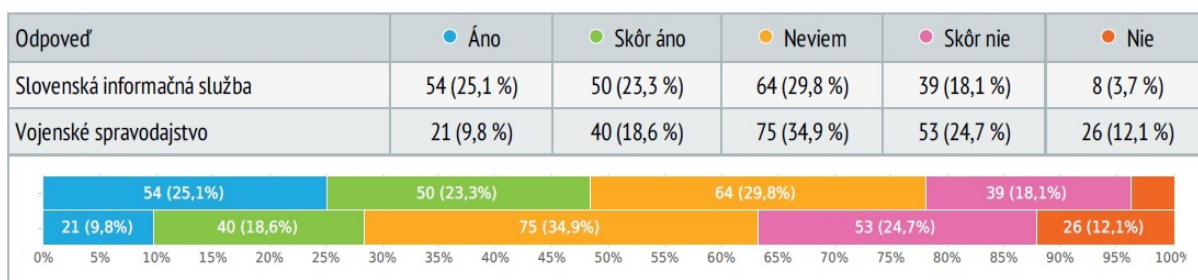
⁵² Pozn.: údaj o rozpočte VS za rok 2020 nebol v čase spracúvania údajov známy.

že spravodajským službám je potrebné navýšiť finančné prostriedky pridelované zo štátneho rozpočtu? “.

Tabuľka 2 Vyhodnotenie odpovedí na otázku

Súhlasíte s vyjadrením, že spravodajským službám Slovenskej republiky je potrebné navýšiť finančné prostriedky pridelované zo štátneho rozpočtu?

Matica výberu z možností, zodpovedané 215x, nezodpovedané 0x

Zdroj: vlastné spracovanie autora

Takmer polovica oslovených respondentov sa priklonila k potrebe navýšenia rozpočtových prostriedkov pre SIS, pričom s potrebou navyšovania jej rozpočtu nesúhlasilo necelých 22 % respondentov. V prípade VS počet respondentov nesúhlasiacich s navýšením jeho rozpočtu (36,8 %) prevyšoval počet tých, ktorí s navýšením súhlasia (28,4 %). V priemere 32,35 % respondentov nevedelo zaujať postoj k dostatočnosti finančného zabezpečenia slovenských spravodajských služieb.

Záver

Zámer MO SR pripraviť a predložiť do medzirezortného pripomienkového konania novú právnu úpravu pôsobnosti, postavenia a úloh Vojenského spravodajstva, ako aj legálnych nástrojov na efektívne napĺňanie mandátu vojenskej spravodajskej služby je dôvodné. Takáto legislatívna iniciatíva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tento legislatívny zámer bude nakoniec realizovaný vo forme novely zákona o VS alebo formou úplne nového zákona o VS, ide tiež o prirodzený výsledok doterajšej aplikačnej praxe, ktorá je poznačená nielen nedostatkami, ale aj podozreniami z nezákonnej činnosti.

Právna úprava činnosti vojenského spravodajstva *de lege ferenda* musí nielenže reflektovať nedostatky aplikačnej praxe, ale definovať striktné právne limity na plnenie úloh na úseku vojenského spravodajstva a aj v legislatívnej rovine predchádzať prelínaniu pôsobnosti VS s pôsobnosťou SIS, ako aj Policajného zboru. Aj z tohto dôvodu musí spĺňať aktuálne demokratické štandardy aplikované v transatlantickom priestore a poskytovať dostatočné záruky pred zneužitím vojenského spravodajstva na osobné alebo politické účely. Poskytnutie takýchto garancií a bezvýhradné dodržiavanie ústavného imperatívu legality je jedným zo základných pilierov budovania a posilňovania dôvery občanov SR a ich politických reprezentantov v spravodajské služby ako také a nevyhnutným predpokladom ich širokej spoločenskej akceptácie ako esenciálnej zložky štátnej moci.

Pri spracovaní návrhu zákona bude nutné zohľadňovať aj právnu komparáciu zákonnej regulácie spravodajských služieb v iných štátoch a zachovať doterajšie rozdelenie vecnej a osobnej pôsobnosti civilnej a vojenskej spravodajskej služby v zmysle záverov správy Komisie Rady Európy pre ľudské práva z 3. decembra 1991. Tento princíp bude nutné dodržať osobitne pri tvorbe právnych noriem regulujúcich činnosť VS pri identifikovaní a monitorovaní asymetrických hrozieb a pri prijímaní spravodajských opatrení voči nim.

Prevažná väčšina týchto asymetrických opatrení má totiž nevojenský, čisto civilný charakter, pričom ich pôvodcami sú aj entity bez otvoreného alebo latentného vzťahu k ministerstvu obrany iného štátu alebo k armáde iného štátu.

V nadväznosti na zistenia vyplývajúce z realizovaného empirického výskumu bude tiež nutné, aby na legislatívne zmeny bezprostredne nadväzovalo aj posúdenie proporcionality personálneho a finančného zabezpečenia VS k jeho postaveniu a roli v štruktúre bezpečnostných zložiek štátu a k rozsahu jeho zákonných úloh.

Literatúra

KULIK, J. *25 rokov Slovenskej informačnej služby v bezpečnostnom systéme Slovenskej republiky*. In: *Aktuálne otázky aplikácie kriminálneho spravodajstva v kontexte nových trendov v Európskej únii*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2018. ISBN 978-80-8054-760-8.

KULIK, J. *Rozsah zákonného splnomocnenia externej parlamentnej kontroly spravodajských služieb*. In: *Vedecká konferencia doktorandov na Akadémii Policajného zboru v Bratislave, 1. ročník*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2018. ISBN 978-80-8054-780-6.

KULIK, J. *Spravodajstvo v službách verejnej správy*. In: *Vedecká konferencia doktorandov na Akadémii Policajného zboru v Bratislave, 2. ročník*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2019. ISBN 978-80-8054-824-7.

KULIK, J. *Kontrola činnosti spravodajských služieb – ochrana pred ich zneužitím* [dizertačná práca]. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2020. Dostupné [online] z: <https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=D028D1829C892C28C722A34301AA>

SKELTON, I. *America's Frontier Wars: Lessons for Asymmetric Conflicts*. *Military Review*. July-August 2014, s. 78. Dostupné [online] z: www.armyupress.army.mil.

Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (parlamentná tlač č. 119). Dostupné [online] z: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=367879>.

Dôvodová správa k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

R. V. and others against the Netherlands, Report of the European Commission of Human Rights 3 december 1991, Interim Resolution DH (2005) 25.

Ročenka Ministerstva obrany Slovenskej republiky za rok 2017. Dostupné na www.mosr.sk.

Terminologický slovník krízového riadenia a zásady jeho používania. Bratislava: Bezpečnostná rada Slovenskej republiky, 2017. Dostupné [online] z: www.vlada.gov.sk.

Uznesenie Bezpečnostnej rady SR č. 459 z 18. novembra 2015 k Informáciám o stave legislatívy v boji proti terorizmu a ďalším opatreniam.

Uznesenie Bezpečnostnej rady SR č. 460 z 25. novembra 2015 k návrhu Legislatívneho zámeru opatrení v oblasti boja proti terorizmu.

Zákon č. 111/1990 Z. z. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 444/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Zákon NR SR č. 124/1992 Z. z. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov.
Zákon NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov.
Zákon NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov.

Internetové zdroje

www.teraz.sk.
www.slov-lex-sk.
www.dennikn.sk.
www.hnonline.sk.
www.24hod.sk.
www.oxfordreference.com.
www.sis.gov.sk.
www.vs.mod.sk.
www.wikipedia.org.
www.vocabulary.com.
www.era.aero.
www.mosr.sk.
www.cia.gov.
www.nsa.gov.
www.nrsr.sk.

Key words: Military Intelligence, Slovak Information Service, intelligence service, Ministry of Defence of the Slovak Republic, National Council of the Slovak Republic, intelligence oversight, dissemination of intelligence

Summary

The intention of the Ministry of Defence of the Slovak Republic to prepare and submit, in the legislation proceedings, a new bill defining the position and tasks of the Military Intelligence and the legal instruments for effective implementation of the mandate of military intelligence is justified. Such a legislative initiative, regardless of whether

implemented in the form of an amendment to the Act on Military Intelligence, or a completely new law, is also a natural result marked not only by deficiencies but also by suspicions of illegal activity. The legal regulation on the activities of the Military Intelligence *de lege ferenda* shall not only reflect the deficiencies of application practice but also define strict legal limits for the performance of tasks of the Military Intelligence. At the legislative level, the new regulation shall prevent the overlapping in the authority of the Military Intelligence with the province of the Slovak Information Service and the Police Force. For this reason, it must comply with the current democratic standards applied in the transatlantic area and provide sufficient guarantees against misuse of military intelligence for personal or political purposes as well. In addition, the legal comparison of legislation regulating intelligence services in other states must be considered while drafting the bill. Following the conclusions of the Council of Europe Commission for Human Rights of 3rd December 1991, the personal scope of the civil and military intelligence must be respected. This principle will be necessarily implemented in legal standards regulating the activities of the Military Intelligence in identifying and monitoring asymmetric threats and adopting the intelligence measures against them. The reason is simple, the vast majority of these asymmetric measures have a non-military, purely civil character, with their actors without an open or latent relation to the Ministry of Defence of another state or the army of another state. Following the findings from the empirical research, it will also be necessary for the legislative changes to immediately follow the assessment of the proportionality of personnel and financial support to its position and role in the structure of the state's security bodies and the extent of its legal tasks.

*JUDr. Juraj Kulik, PhD., LL.M, MBA
Národné bezpečnostné analytické centrum
Slovenská informačná služba
e-mail: juraj.kulik99@gmail.com*

Recenzenti: prof. Ing. Miroslav Lisoň, PhD., prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD.